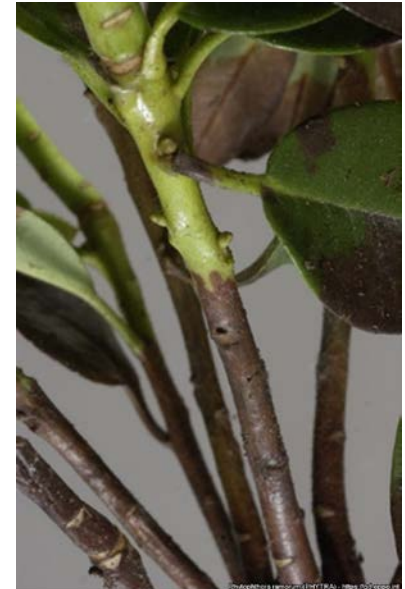

Växtskyddslagstiftningen och invasiva främmande arter

Jordbruksverkets uppdrag/roll som
växtskyddsmyndighet, nuläge och framtidsplaner,
Inkl gränsdragning mot IAS-förordningen

Växtskadegörare eller invasiv främmande art?

Växtskadegörare eller invasiv främmande art?

International Plant
Protection Convention

Växtskadegörare

Art, stam, eller biotyp av växt, djur eller patogen som är skadlig för växter eller växtprodukter.

invasiv främmande art

Främmande art vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster. (IAS-förordningen (EU) nr 1143/2014)

Karantänskadegörare

En växtskadegörare som har potentiell ekonomisk betydelse inom det territorium som avses, som ännu inte förekommer där eller om den förekommer där inte har någon stor utbredning, och som omfattas av offentlig kontroll

<https://www.fao.org/ippc/>

Foto Jordrusverket

Globodera rostochiensis (HETERO) - <https://od.ippc.int/>

Young FAW caterpillar © CABI

Kriterier för karantänskadegörare

- a) Dess identitet är fastställd
- b) Den förekommer inte inom territoriet, eller om den förekommer, inte någon har någon stor utbredning
- c) Den kan ta sig in i, etablera sig i och sprida sig inom detta territorium
- d) Introduktion, etablering och spridning skulle få *oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser* för detta territorium
- e) Det finns genomförbara och effektiva åtgärder för att förhindra att den tar sig in, etableras och sprids och för att begränsa dess risker och konsekvenser.

Internationell standard för riskvärdering = ISPM 11

International Plant Protection Convention, IPPC

ARTICLE I

purpose of securing common and effective action to *prevent the spread and introduction* of pests of plants and plant products, and to *promote appropriate measures* for their control,

ARTICLE IV The responsibilities of an official national plant protection organization shall include the following:

.....;

(b) the surveillance of growing plants, including both areas under cultivation (*inter alia* fields, plantations, nurseries, gardens, greenhouses and laboratories) *and wild flora*, and of plants and plant products in storage or in transportation

Skyddsåtgärder mot växtskadegörare

Från EU-direktiv 2000/29 till EU-förordning 2031/2016

Samma syfte:

- Hindra introduktion, etablering och spridning av växtskadegörare
- Krav på utrotning eller inneslutning (karantänskadegörare)

Skyddad zon: Ett område inom EU som (efter inventeringar) erkänts vara fri från en viss karantänskadegörare som är etablerad i övriga EU. Ger rätt till särskilda restriktioner för införsel av växter och växtprodukter som är spridningsvägar. OBS kräver EU-beslut!

Nytt:

- Reglerade icke-karantänskadegörare (RNQPs): Utsäde och plantor som inte uppfyller kraven får inte säljas. Inget krav på utrotning.
- Vissa nya möjligheter att införa restriktioner för import av växter och växtprodukter till EU

Växtskyddsförordning (EU) nr 2031/2016)

IAS – förordning (EU) nr 1143/2014

EU-karantänskadegörare

IAS av unionsbetydelse -
unionsförteckning

karantänskadegörare för skyddad zon

IAS av medlemsstatsbetydelse – nationell
förteckning

ekonomiska, miljömässiga eller sociala
konsekvenser

även negativa effekter på mänsklig hälsa

spridningsvägar

=

tidig upptäckt

=

utrotning

=

inneslutning

=

X

Populationsbegränsning!

riskhantering

=

Jordbruksverkets roll

Förordning (2006:817) om växtskydd m.m.

Förordning (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk

Karantänskadegörare	Etablerade växtskadegörare i Sverige
Ingen eller begränsad förekomst inom EU	Etablerade i EU (kan vara nya för Sverige)
Oacceptabla konsekvenser för ekonomi, miljö, socialt	Orsakar skador
Jordbruksverket: Jordbruk, trädgård, skog, gröna miljöer	Jordbruksverket: Jordbruk, trädgård Skogsstyrelsen: skog
T.ex. tallvedsnematod, asiatisk långhorning	T.ex. havrebladlus, granbarkborre

Lista över EU-karantänsskadegörare, senaste förslaget

I första hand arter som ännu inte påträffats inom EU

Insekter och
kvalster: 84 arter
eller släkten

Svampar och
oomycetes; 37
arter eller släkten

Virus, viroider eller
and phytoplasmor:
26 'arter' eller
grupper

Bakterier: 16 arter,
underarter eller
patovarer

Nematoder: 15
arter eller släkten

Mollusker: 1 art

Parasitära växter:
1 släkte

Vad hände med växterna?

Syfte och tillämpningsområde, Artikel 1, i 2031/2016/EG

1. Denna förordning innehåller bestämmelser som fastställer de växtskyddsrisiker som hänger samman med arter, stammar eller biotyper av patogener, djur eller **parasitära växter** som är skadliga för växter eller växtprodukter.....

2. När det finns uppgifter om att **andra icke parasitära växter än de som regleras genom artikel 4.1 i förordning (EU) nr 1143/2014**, medför växtskyddsrisiker med allvarlig ekonomisk, social och miljömässig påverkan på unionens territorium kan dessa växter betraktas som skadegörare i den mening som avses i den här förordningen.

Jordbruksverkets roll i förhållande till växtskyddslagstiftningen

Import och exportkontroll av växter och växtprodukter

Utfärda sundhetscertifikat för export
respektive kontrollera sundhetscertifikat vid import

Kontroll av att lagens krav efterlevs av aktörer i Sverige

Tillstånd att använda vissa märkningar (växtpass, ISPM-15 märkning av träemballage)

Information

1. Name and address of exporter	2. PHYTOSANITARY CERTIFICATE ORIGINAL No .
3. Declared name and address of consignee	4. From Plant Protection Organization of Sweden to Plant Protection Organization of
6. Declared means of conveyance	5. Place of origin SWEDEN
7. Declared point of entry	
10. This is to certify that the plants, plant products or other regulated articles described herein — have been inspected and/or tested according to appropriate official procedures and — are considered to be free from the quarantine pests specified by the importing contracting party and to conform with the current phytosanitary requirements of the importing contracting party, including those for regulated non-quarantine pests. They are deemed to be practically free from other pests.	
11. Additional declaration	
DISINFECTION	
13. Disinfection and/or disinfection treatment / Treatment:	
13. Chemical (active ingredient)	14. Duration and temperature
15. Concentration	16. Date
17. Additional information	
18. Place of issue Date: Name and signature of authorized officer:	
Stamp 	

Jordbruksverkets ansvar för inventering av växtskadegörare

Tidig upptäckt avgörande för att hålla ner kostnader för bekämpning

Konstatera frihet från skadegörare – upprätthålla handelsregler

Strategi för inventering – verkets rapport Strategi för övervakning av växtskadegörare, Jordbruksverkets rapport, 2016:15

Jordbruksverket måste rapportera till Kommissionen, EPPO, IPPC

Anmäl till Jordbruksverket eller till länsstyrelsen om du misstänker att du hittat en karantänsskadegörare. Se vidare www.jordbruksverket.se

- Växtskador eller annan skada omfattas av artikel 17 i direktivet om bekämpning av skadegörare om de orsakas av en skadegörare som normalt inte förekommer inom EU.
- Skadegöraren ska vara en växtskadegörare som normalt inte förekommer inom EU och som inte är en växtskadegörare som normalt förekommer inom EU.
- Skadegöraren ska vara en växtskadegörare som normalt inte förekommer inom EU och som inte är en växtskadegörare som normalt förekommer inom EU.

Framtiden

Idag

EU-direktiv, 2000/29/EG om skyddsåtgärder mot växtskadegörare

Växtskyddslag 1972:318

December 2019

Rådets och parlamentets förordning (EU) 2016/2031 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare

Ny växtskyddslag kommer att ersätta 1972:318

Samtliga Jordbruksverkets föreskrifter inom området kommer att ses över och anpassas till den nya legala grunden

Sammanfattning

- Växtskyddslagstiftning har sin grund i den internationella växtskyddskonventionen, IPPC
- Jordbruksverket är Sveriges växtskyddsmyndighet
- Ny växtskyddslagstiftning – vassare, bättre förutsättningar att nå sitt syfte: Hindra introduktion, etablering och spridning av växtskadegörare
- Karantänskadegörare ska utrotas eller inneslutas om de påträffas

Tack för uppmärksamheten!